Justervesenet

Innhold

1 Innledning....1
2 Bakgrunn og behovet for endringer....1
3 Gjeldende regelverk og tilsyn....2
3 Endringen som foreslås....3
4 Økonomiske og administrative konsekvenser....3

1 Innledning

Justervesenet sender med dette på høring forslag til endring i forskrift 2007-12-21 nr. 1738 om krav til målesystem for kontinuerlig og dynamisk måling av andre væsker enn vann. Det foreslås at det gjøres unntak for slike målesystemer når de brukes til salg av spylervæsker til forbruker.

Endringen fastsettes av Justervesenet med hjemmel i lov 2007-01-26 nr. 4 om målenheter, måling og normaltid (måleloven) § 10 og forskrift 2007-12-20 nr. 1723 om målenheter og måling § 3-4.

2 Bakgrunn og behovet for endringer

Dispensere for spylervæske defineres som et målesystem for kontinuerlig og dynamisk måling av andre væsker enn vann og er dermed underlagt krav i det måletekniske regelverket når det selges og når det brukes i økonomisk oppgjør, jf. forskrift 2007-12-21 nr. 1738 om krav til målesystem for kontinuerlig og dynamisk måling av andre væsker enn vann. Dette innebærer krav til samsvarsvurdering før måleredskapet settes på markedet og dermed kostnader for produsenten. Krav under bruk medfører tilsynsordning. Kostnader for bruker av måleredskapet vil avhenge av omfang tilsyn under bruk.

Det måletekniske regelverket i Norge skal bidra til tillit til målinger og effektiv bruk av samfunnets ressurser. Samsvarsvurdering av måleredskaper og tilsyn under bruk legger grunnlag for tillit gjennom økt kvalitet i målingene over tid. Dersom risikoen ved feil i målinger er svært lav vil behovet for tillit til og kvaliteten i målingene også være lavere. Nytten av å opprettholde tillit og kvalitet i målingene gjennom regelverk, må overgå kostnadene regelverket utløser.

Å unnta spylevæskedispensere fra krav i det måletekniske regelverket vil sannsynligvis medføre noe mer feil i målingene i disse systemene, da de ikke lenger må oppfylle krav som

anses som nødvendig for sikre stabil kvalitet i målingene. Risikoen ved feil i målinger i spylevæskedispensere vurderes imidlertid som svært lav. Pris per liter spylervæske kan variere fra under 10 til over 20 kroner per liter[1]. Gjennomsnittlig årlig forbruk av spylervæske for en bilist i Norge anslås å ligge rundt 20 liter[2]. Å fylle en spylevæsketank på en bil med 3 liter spylervæske vil kunne koste opp mot 60 kroner dersom literprisen er rundt 20 kroner per liter. En feilmåling på f.eks. 0,6%, som er 0,1 % over tillatt feilgrense, vil utgjøre rundt 30 øre. Dette illustrerer at risikoen for feil i det økonomiske oppgjøret som følge av feil i målinger ved omsetning av produktet til forbruker er lav.

Samlet selges det rundt 50 millioner liter spylervæske i Norge per år. En stor andel av dette selges på plastkanner, og kun en mindre andel over dispensere. Selv med økende bruk av dispensere vil det økonomiske oppgjøret per dispenser ikke være stort, og risikoen knyttet til feil i målingene vil derfor også for selger av spylervæsker kunne vurderes som lav.

Ved omsetning av spylervæske benyttes det i dag i hovedsak engangsemballasje. Et fritak fra krav om samsvarsvurdering ved salg av spylervæske over dispensere kan ha miljøeffekt i form av mindre bruk av engangsemballasje dersom et fritak fra krav medfører at kostnadene for spylervæske solgt over dispensere blir lavere og andelen spylervæske som selges og kjøpes over dispensere øker.

Basert på vurderingen som tilsier lav risiko ved feil i målinger i spylevæskedispensere og forbrukers og selgers mulighet til å kontrollere målinger ved enkle hjelpemidler, vurderes kostnaden ved at disse målerne er underlagt krav å være for stor sammenlignet med nytteeffekten. Justervesenet foreslår derfor at dispensere for spylervæsker unntas fra krav til samsvarsvurdering og krav under bruk i det måletekniske regelverket.

3 Gjeldende regelverk og tilsyn

Dispensere for spylervæske er underlagt krav ved salg og når de brukes ved økonomiske oppgjør, jf. forskrift om målenheter og måling § 3-1. De instrumentspesifikke kravene fremgår av forskrift om krav til målesystem for kontinuerlig og dynamisk måling av andre væsker enn vann, og representerer en implementering av måleinstrumentdirektivets (MID)[3] krav ved salg. Forskriften omfatter nasjonale krav under bruk. Av forskriftens §§ 29 og 36 følger at minste tillatte målefeil både ved salg og under bruk for slike målesystemer er pluss/minus 0,5 %.

Finansiering av tilsyn under bruk for spylevæskedispensere som brukes på bensinstasjoner eller lignende vil omfattes av årsavgift til bensinstasjonen basert på omsetning av drivstoff, jf. forskrift om målenheter og måling § 6-2. Tilsyn under bruk for spylevæskedispensere som brukes andre steder enn på bensinstasjoner o.l. innebærer finansiering gjennom gebyr per tilsyn jf. forskrift om målenheter og måling § 6-3. Siden risikoen ved feil i målinger i spylevæskedispensere vurderes som liten gjennomføres det i dag kun unntaksvis tilsyn med slike måleredskap.

Justervesenet kan med hjemmel i forskrift om målenheter og måling § 3-4 i forskrift vedta presiseringer og unntak for måleredskaper under bruk omfattet av § 3-1. Det følger av § 3-1 at

[1] Justervesenets anslag
[2] Justervesenets anslag
[3] Måleinstrumentdirektivet (MID) 2014/32/EU

det kun gjelder krav til måleredskaper ved salg dersom det gjelder krav under bruk. Et unntak fra krav under bruk vil derfor medføre en unntak for krav til at måleredskapet skal være samsvarsvurdert når det selges.

Et slikt unntak vil fastsettes i den instrumentspesifikke forskriften.

3 Endringen som foreslås

Det foreslås at det i forskrift om krav til målesystemer for kontinuerlig og dynamisk måling av andre væsker enn vann § 1 om virkeområde tas inn et nytt tredje ledd som angir at forskriftens krav ikke gjelder for slike målesystemer når de brukes ved salg av spylervæske til forbruker.

Det foreslås at forskriften trer i kraft fra 1.1.2022.

4 Økonomiske og administrative konsekvenser

Justervesenet er kjent med at det eksisterer spylevæskedispensere i bruk i dag som er samsvarsvurdert i tråd med regelverket. Produsentene av disse vil derfor ha hatt en større kostnad ved å sette sine måleredskaper på markedet enn hva produsenter vil ha etter at forslaget eventuelt er satt i kraft. Dette kan påvirke konkurransesituasjonen disse imellom på kort sikt, men virkningen vil sannsynligvis relativt raskt jevnes ut da etablerte produsenter vil slippe å opprettholde samsvarsvurderinger ved endringer i sine løsninger.

Forslaget vil i praksis ikke ha økonomiske eller administrative konsekvenser for Justervesenet som tilsynsmyndighet, da det på grunn av lav risiko forbundet med målingene har vært gjennomført svært lite tilsyn med denne type målere. Det vil derfor ikke påvirke ressurstilgang eller avgift- og gebyrinntekter i vesentlig grad å unnta spylevæskedispensere fra krav i det måletekniske regelverket.

Justervesenet har også rollen som TKO for måleredskaper i Norge, og et unntak kan medføre at oppdrag om samsvarsvurdering faller bort.